

Pieter Francies De Puydt woonde op een hofstede nabij de gemeente Passendale, tussen Ieper en Roeselare.

Kort na zijn huwelijk was zijn vrouw ziek geworden en na de geboorte van twee dochters, werd ze zo zwak, dat ze ganse dagen te bed moest blijven.

En op een schone Lentemorgen was bazin De Puydt gestorven.

Twee kleine meisjes, Rosa en Maria, waren moederloos.

Dat was nu al achttien jaar geleden.

De kinderen waren groot en vlijtig, zodat er geen huishoudster of meid nodig was. Ze beminden oprecht hun vader.

Maar sinds de dood zijner echtgenote, zag de boer alles maar donker in.

Zijn oude vader woonde bij hem in.

Maar de knechten en werklieden verbleven buiten de hoeve. Baas De Puydt verkoos de stilte van zijn eigen huisgezin.

Sommigen hadden de pachter aangeraden zijn bedrijf te laten varen en rustig op het dorp te gaan wonen, want aan de middelen ontbrak het hem niet. Toch wilde hij van geen rentenieren horen.

Het was enige dagen na Kerstmis.

Het gezin De Puydt zat in de keuken.

De boer was juist binnengekomen van zijn werk.

Rosa, een schoon meisje van twintig jaar, en haar negentienjarige zuster Maria, hadden het avondmaal gereed gezet.

Allen plaatsten zich rond de tafel.

— Zodus, morgen gaat ge naar de markt te Ieper? vroeg de boer.

— Ja, vader, antwoordde Rosa. Men zegt, dat de boter een goede prijs doet.

— Het is over de boter niet, dat ge zo bezorgd zijt, hernam de pachter, maar veeleer over de gouden ketens en oorringen, welke ge kopen zult.

— Oh vader, we zijn u zo dankbaar voor uw goedheid! riep Marie vleiend.

— Ja, ja, gromde De Puydt, het is eigenlijk fel tegen mijn goesting. Wat moet ge met gouden ketens en oorringen doen?

— Ze zullen ons schoon staan! juichte Rosa.

— Al nieuwigheden! mompelde De Puydt. Wat zegt gij er van, grootvader?

— Al nieuwigheden! herhaalde de grijsaard. In onze tijd hoorden we daar niet van en het ging er niet slechter om.

— Maar die vrouwen op de schilderijen in de kerk droegen ook juwelen, en die prenten zijn wel driehonderd jaar oud. Dus toen droeg men ook al goudwerk, sprak Maria.

Op deze krachtige bewijsvoering wist de boer niets te antwoorden dan:

— 't Betekent niets, al die nieuwigheden.

— Ik ben tegen juwelen, zei de grootvader. Kleedt u gelijk uw moeder en

grootmoeder. 't Is het beste. Ze waren braaf en eenzaam. Ze hadden al die nieuwigheden niet nodig.

— **Och, het is nu een afgesproken zaak, viel de boer in. Grootvader, laten we er nu niet verder over babbelen. Rosa en Maria zullen, al dragen ze juwelen, toch brave en nederige meisjes blijven. We zouden best doen vroeg te gaan slapen, daar het morgen vroeg dag is.**

— **Mag Toon ons wegbrengen, vader? vroeg Rosa.**

— **Ja, tot tegen de stad. Maar hij moet seffens terugkeren, want er is veel werk. Het is druk nu. Morgenavond zal ik hem met de kar u te gemoet zenden. Ge zult dan niet ver moeten gaan. Doch keert tijdig terug, met al dat slecht volk op de weg.**

— **Dat zullen we doen, beloofde Maria.**

— **Het is toch maar aan de andere kant van Ieper, dat de bende van Salembien huist? vroeg Rosa.**

— **Ik weet het wel, antwoordde vader, maar in 't Noorden rooft en moordt Bakelandt en wij zitten hier tussen die benden. Als ze alle twee wat nader komen, worden we van beide zijden getergd en dus is oplettendheid het beste.**

Reeds om zeven uur stonden de dochters van De Puydt te Ieper op de markt. Hun boter was spoedig verkocht.

Ze hadden vader zolang lastig gevallen, tot hij er eindelijk in toestemde, zijn dochters een gouden halsketen en oorringen te geven.

Blijde gedachten vervulden de meisjes, terwijl ze zich voortspoedden door de straten der grijze stede.

Een bezembinder slenterde over de markt.

Pieter De Meyer, zo heette de man, deed weinig moeite om zijn waar te verkopen.

Met bezems leuren, als er op een gemakkelijke wijze aan goud te komen was!

Neen, hij stond in dienst van Bakelandt en loerde naar iets, dat voordeel zou opleveren.

Daar viel zijn oog op de dochters van De Puydt, die juist een goudwinkel verlieten.

— **Ha! mompelde de rover, laat ik die meisjes eens in het oog houden. Ze komen van een goudsmid. Wat hebben ze daar verricht?**

Rosa en Maria gingen naar de afspanning « Het Wapen van Ieper », om er op de betaling van hun boter te wachten.

De Meyer stapte ook de herberg binnen, zette zich aan een tafeltje naast het hunne, bestelde een glas bier.

Na een goede teug gedronken te hebben, veinsde hij een dutje te doen, maar spitste de oren.

De beide meisjes aten een boterham, want de reis en al dat slenteren in de stad hadden hen hongerig gemaakt.

Toen het brood verdwenen was, haalde Rosa een klein doosje voor de dag.

— **Maria, sprak ze, ik moet ze nog eens bezien.**

— **Wel wat denkt ge er van?**

— **Ze zijn schoner dan die der andere meisjes. Zie eens welk prachtig kruis!**

— **Ja, en de keten is fijn.**

BAKELANDT

GIGI ISLAND

BAKELANDT

BAKELANDT

BAKELANDT

— Wat zal men ons benijden ! Zie dat kruis zal oprecht schoon staan op mijn borst. En dan de oorringen !

— Maar het kost geld genoeg ook ! Wat zal vader zeggen ?

— Het is wat boven onze rekening ; maar dat komt door de dure tijd, zegt de goudsmid.

— Ach, enige kronen meer kan toch niets maken.

— Wel, vader zal wat grommen. Maar hij zal toch ook eindigen met ze schoon te vinden, nietwaar ?

— We mogen ook wel van 't schoonste hebben. Vader is er rijk genoeg voor. Wat kunnen hem die kronen maken !

— En denken, dat al die dure juwelen in zulk een klein doosje kunnen !

— Kwam de boterkoopman nu maar.

— We hebben tijd genoeg. Al onze boodschappen zijn gedaan. En ik ben toch te moe, om seffens te vertrekken.

Het duurde nog wel een half uur, eer de koopman de herberg binnentrad.

Verscheidene boerendochters wachtten op hun geld en ieder wilde het eerst betaald zijn.

— Niet allen te gelijk ! riep de koopman. Wie het hardst schreeuwt, moet het langst wachten.

Zeg Doka, vervolgde hij tot een dikke boerin, die hem aan de mouw trok, zijt ge misschien bevreesd, dat ik geen geld genoeg heb ?

— Vader zal kijken als ik zo lang wegblijf. Ge komt ook een half uur over uw tijd.

— Als ge niet tevreden zijt, moogt ge uw boter aan een ander leveren ! Ik zou me zeker moeten in 't zweet lopen, om u geen ogenblik te laten wachten, en dat voor uw slechte boter ! morde de man.

De Meyer maakte van al dat gerucht gebruik, om stillekens de herberg te verlaten.

— Ha ! mompelde hij. Er is hier een goede slag te slaan. Juwelen en geld van geleverde boter ! Ik zal die meisjes volgen en hen op een eenzame plaats van al die schone dingen beroven. Hun vader is rijk genoeg, hebben ze gezegd ; dus kan hij dat botergeld beter missen dan ik en wat de juwelen betreft, voor enige kronen heeft hij er andere.

De rover wachtte tot de zusters buitenkwamen. Hij volgde hen dan, veinzende zijn bezems te koop aan te bieden.

Maria en Rosa trokken de baan naar Passendale op. Er was nogal veel volk op de weg, maar de meisjes bleven toch alleen.

— Straks zal de weg wel wat eenzamer worden, dacht de bezembinder, en dan kan ik mijn slag slaan.

Nu en dan ging hij een huisje binnen.

— Zijn er geen bezems nodig ?

Soms verkocht hij er een. Maar wat maakten hem die enkele stuivers, als er zoveel goud te krijgen was.

In de verte naderde een huifkar.

De meisjes wezen er naar.

Men was nu halverwege Ieper en Zonnebeke.

— Verduiveld, bromde De Meyer, toen hij zag, dat de kar stilhield. Het spel

is verloren : ze kruipen er in en de kar keert terug. Maar ik volg : wie weet welke goede dienst ik mijn kapitein kan bewijzen ?

In de verte reed de kar. De bezembinder haastte zich.

— Die gasten wonen ver, mompelde hij. Maar wat geduld en wie weet, welke goede slag wij binnenkort slaan.

Eindelijk reed de kar op een zijweg en hield stil op het hof van De Puydt. Een kwartier later stond de rover bij de deur.

— Geen bezems nodig ?

Rosa kwam naar voren.

— Gisteren hebben we er nog drie gekocht. Maar zo ge honger hebt, kom binnen, ik zal u eten geven.

— Heb ik u niet te Ieper gezien ? vroeg Maria.

— Het is mogelijk. Ik kom van de stad.

— Ge hebt zeker in « Het Wapen van Ieper » gezeten ?

— Ja, ik heb daar een glas bier gedronken. Ik verging van de dorst.

— Moet ge nog ver ?

— Naar Roeselare.

— Dat is nog een goede wandeling.

— Zeker ! Maar zo is mijn beroep.

— Van waar komt ge ?

— Van Zarren. De streek is daar arm. Het is alleen met de bezems, dat we wat kunnen verdienen.

— Maar, vroeg nu de grootvader, hoe gaat het in uw streek met het Frans gespuis ? Hebt ge er nog al veel last van ?

— Zwijs, baas, zwijs. De gendarmen en soldaten laten de rovers lopen, doch jagen de deserteurs op. We beven dag en nacht.

— Ja, deserteurs worden ook hier opgejaagd, zei Rosa.

— Hebt gij geen broeders ? hernam De Meyer dan, aan zijn doel denkend.

— Neen, antwoordde het meisje, en ik ben blij ook. Het moet wreed zijn, als men zijn broeders naar het leger ziet vertrekken !

— 'k Zou het ook geloven, riep De Meyer uit, op een toon, alsof hij er alles van wist.

Hij bleef nog een tijdje babbelen, trok dan het hof af. Achter een elzenbos gekomen, bezag hij de hoeve aandachtig.

— Hm ! mompelde hij, dat zal wel gaan. Over de haag recht naar huis. Men verwacht hier ook geen slecht volk; de deur ziet er maar zwak uit. Geen zonen in huis. Ik heb ze horen spreken van vader, dat is de boer. Die oude sukkelaar in zijn zetel telt niet mee. Het is nu nog te weten, of er knechten en meiden zijn. Ha, ginds loopt een vrouwtje. Die zal mij alles vertellen.

— Goede dag, groette de rover vriendelijk. Ge komt toch zeker van de markt niet ?

— Van de markt, jonkman ? Van de markt te Ieper ! Dat kunt ge denken ! Ik heb geen benen meer.

— Wel voor een mens van uw jaren, stapt ge er nog al wel over. 'k Hoop, dat ik binnen veertig jaar ook nog zo struis mag zijn als gij, antwoordde de bezembinder, doch ik vrees het, want ik verslijt mijn benen zo rap.

— Ja, bezembinder is geen aangenaam beroep.

— Gelukkig dat er nog goede lieden op de wereld zijn, zoals daar op die hofstede.

— Ach, bij De Puydt, brave mensen en goed voor de armen.

— Is er daar geen moeder meer?

— Neen, de bazin is al achttien jaar dood.

— Achttien jaar, sprak de rover na enig nadenken. Ook schijnt het nogal een plezierig huishouden te zijn. Ze komen goed overeen.

— Goed overeen, dat wel ! Maar een plezierig huishouden niet. Twee dochters, een stokoude grootvader van rond de negentig en dan de boer.

— Maar er is toch meer volk in huis zeker ? vroeg De Meyer met geveinsde verwondering. Zulk een grote hofstede.

— Ja, de baas heeft werkvolk genoeg, maar allen slapen thuis. Zelfs de koe-wachter woont bij zijn moeder.

— Ik hoor u gaarne klappen, zei De Meyer, maar ik moet voort.

— Moet ge nog ver ?

— Naar Roeselare.

— 't Is nog twee uur van hier.

— Ik weet het en daarom ga ik rap door. Goeden dag, moederke.

— Alloh, goe reize en veel geluk op de baan.

— Dat is een welbestede dag, mompelde de schelm blij. Ach, het is een kinderspel om De Puydt's geelvinkjes te halen. Dat mogen we niet lang uitstellen.

THE GREAT BRITAIN
1850
HARELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK

1955